II

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

OTSUSED

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

13. juuli 2009,

riigiabikavade kohta C 6/04 (ex NN 70/01) ja C 5/05 (ex NN 71/04), mida Itaalia rakendas katmikaiandusega tegelevate ettevõtjate suhtes (kasvuhoonete kütmiseks kasutatava diislikütuse aktsiisivabastus)

(teatavaks tehtud numbri K(2009) 5497 all)

(Ainult itaaliakeelne tekst on autentne)

(2009/944/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt kõnealusele artiklile ja võttes neid märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

I. MENETLUS

(1) Komisjon palus 28. septembri 2000. aasta ja 17. oktoobri 2000. aasta kirjaga ja talle kättesaadava teabe põhjal Itaalia ametiasutustelt selgitusi põllumajanduses kasutatava diislikütuse osalise aktsiisivabastuse kohta, mis oli ette nähtud 30. septembri 2000. aasta dekreetseadusega nr 268 füüsiliste isikute tulumaksu ja aktsiisi suhtes rakendatavate kiireloomuliste meetmete kohta.

(2) Itaalia ametiasutused saatsid nõutud selgitused komisjonile 31. oktoobri 2000. aasta ja 3. novembri 2000. aasta kirjaga.

(3) Pärast nende selgituste uurimist saatis komisjon 20. novembril 2000 kirja, paludes Itaalia ametiasutustelt aktsiisivabastuse kohta lisateavet.

(4) Kuna komisjon eelnimetatud kirjas määratud nelja nädala pikkuse tähtaja jooksul vastust ei saanud, saatis ta Itaalia ametiasutustele 26. aprilli 2001. aasta kirjaga meeldetuletuse, märkides, et kui nad vastust ei saada, on tal õigus teha komisjoni volinike kolleegiumile ettepanek esitada Itaaliale vastavalt nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 (praegu artikkel 88) kohaldamiseks) [1] artikli 10 lõikele 3 teabe esitamise korraldus.

(5) 10. mai 2001. aasta kirjaga saatis Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures komisjonile Itaalia ametiasutustelt 26. aprilli 2001. aasta kirjas nõutud lisateabe.

(6) Nimetatud teabe põhjal teatas komisjon 2. augusti 2001. aasta kirjas, et ta avab teatamata riigiabi toimiku (NN 70/01), ja palus Itaalia ametiasutustelt lisateavet.

(7) Kuna komisjon määratud tähtpäevaks vastust ei saanud, saatis ta Itaalia ametiasutustele 1. juuli 2003. aasta kirjaga uue meeldetuletuse, juhtides veel kord nende tähelepanu asjaolule, et kui nad vastamiseks määratud nelja nädala pikkuse tähtaja jooksul vastust ei saada, on tal õigus teha komisjoni volinike kolleegiumile ettepanek saata vastavalt määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 10 lõikele 3 teabe esitamise korraldus. Vastamiseks määratud tähtaeg lõppes 2003. aasta augusti alguses.

[1] EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1.

(8) Kuna komisjon nimetatud tähtpäevaks vastust ei saanud, võttis ta 10. oktoobril 2003 ([2]) vastu otsuse, millega kohustati Itaaliat esitama talle kogu 2. augusti 2001. aasta kirjas nõutud teabe, ja milles märgiti, et kui Itaalia ametiasutused vastust ei saada, on tal õigus algatada asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetlus.

(9) Kuna komisjon teabe esitamise korraldusele vastust ei saanud, saatis ta 19. veebruaril 2004 Itaalia ametiasutustele kirja, teavitades neid oma otsusest algatada 30. septembri 2000. aasta dekreetseaduse nr 268 artikli 5 lõike 5 sätete suhtes asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetlus (riigiabi C 6/04).

(10) Menetluse algatamise otsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ([3]). Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama abikava kohta märkusi.

(11) Komisjon sai huvitatud kolmandatelt isikutelt abikava kohta märkusi ja edastas need 27. aprilli 2004. aasta kirjaga Itaaliale, andes talle võimaluse nende kohta arvamust avaldada.

(12) Itaalia ei avaldanud nende märkuste kohta arvamust, kuid saatis pärast asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohase menetluse algatamisele vastamise tähtaja pikendamise taotlemist ja pikenduse saamist 21. juuni 2004. aasta kirjaga, mis registreeriti 25. juunil 2004, vastuse kõnealuse menetluse kohta.

(13) Pärast seda, kui komisjon oli 19. veebruari 2004. aasta kirjaga teatanud, et 30. septembri 2000. aasta dekreetseaduse nr 268 artikli 5 lõike 5 suhtes algatatakse asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohane menetlus, sai ta teavet, mille kohaselt olid katmikaiandusega tegelevad ettevõtjad kasvuhoonete kütmiseks kasutatava diislikütuse aktsiisist tegelikult täielikult vabastatud. Sellest tulenevalt küsis komisjon 10. juuni 2004. aasta faksiga Itaalia ametiasutustelt selle täiendava maksuvabastuse kohta teavet.

(14) 28. juuli 2004. aasta kirjaga, mis registreeriti 3. augustil 2004, saatis Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures komisjonile Itaalia ametiasutuste vastuse nimetatud 10. juuni 2004. aasta kirjale. Vastusest nähtus, et nimetatud täiendav maksuvabastus oli kehtestatud mitme eri aktiga: 23. detsembri 2000. aasta seaduse nr 388 artikli 24 lõikega 3, 21. detsembri 2001. aasta seaduse nr 448 artikli 13 lõikega 3, 27. detsembri 2002. aasta seaduse nr 289 artikli 19 lõikega 4 ja 24. detsembri 2003. aasta seaduse nr 350 artikli 2 lõikega 4.

(15) Nimetatud teabe põhjal otsustas komisjon avada uue teatamata abi toimiku (NN 71/04), et uurida täiendava maksuvabastuse kokkusobivust ühisturuga. Ta teavitas Itaalia ametiasutusi sellest 4. novembri 2004. aasta kirjaga.

(16) Komisjon teavitas Itaalia valitsust 24. jaanuari 2005. aasta kirjaga oma otsusest algatada eelnimetatud täiendava maksuvabastuse suhtes, mis kehtestati 23. detsembri 2000. aasta seaduse nr 388 artikli 24 lõikega 3, 21. detsembri 2001. aasta seaduse nr 448 artikli 13 lõikega 3, 27. detsembri 2002. aasta seaduse nr 289 artikli 19 lõikega 4 ja 24. detsembri 2003. aasta seaduse nr 350 artikli 2 lõikega 4, asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohane menetlus (riigiabi C 5/05).

(17) Menetluse algatamise otsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ([4]). Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama abikava kohta märkusi.

(18) Komisjon ei saanud huvitatud kolmandatelt isikutelt märkusi.

(19) 21. veebruari 2005. aasta kirjaga, mis registreeriti 22. veebruaril 2005, saatis Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures komisjonile Itaalia ametiasutuste vastuse nimetatud täiendava maksuvabastuse suhtes asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohase menetluse algatamise kohta.

(20) 27. septembri 2007. aasta kirjaga palus komisjon Itaalia ametiasutustel esitada kõnealuse abi ja asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohase menetluse algatamist käsitlevate vastuste kohta lisateavet. Eelkõige paluti Itaalia ametiasutustel põhjendada väidet, mille kohaselt on abi kooskõlas Itaalia maksusüsteemiga, ja analüüsida, kas see võib olla põhjendatud, arvestades abi andmise ajal kehtinud ühenduse suuniseid keskkonnakaitsele antava riigiabi kohta ([5]). Itaalia ametiasutustel oli lisateabe taotlusele aega vastata üks kuu.

(21) Kuna Itaalia ametiasutused vastust ei saatnud, saatis komisjon neile 15. oktoobri 2008. aasta faksiga meeldetuletuse. Selles seisis, et kui ta ei saa vastust uue, ühe kuu pikkuse tähtaja jooksul, on tal õigus teha komisjoni volinike kolleegiumile ettepanek saata vastavalt määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 10 lõikele 3 teabe esitamise korraldus.

([2]) Otsus K(2003) 3802, millest Itaaliale teatati 13. oktoobri 2003. aasta kirjaga SG(2003) D/232244.
([3]) ELT C 69, 19.3.2004, lk 8.
([4]) ELT C 101, 27.4.2005, lk 17.
([5]) EÜT C 37, 3.2.2001, lk 3.

(22) Kuna komisjon ei saanud määratud tähtajaks vastust, saatis ta Itaaliale 5. detsembri 2008. aasta kirjaga ([6]) sellise teabe esitamise korralduse.

(23) 5. veebruari 2009. aasta e-kirjaga, mis registreeriti 9. veebruaril 2009, saatis Itaalia alaline esindus Euroopa Liidu juures komisjonile Itaalia ametiasutuste vastuse nimetatud teabe esitamise korraldusele.

(24) Pärast 21. aprillil 2009 toimunud kohtumist komisjoni esindajatega saatsid Itaalia ametiasutused neile 19. mail 2009 Itaalia alalise esinduse kaudu Euroopa Liidu juures uue kirja.

II. **KIRJELDUS**

(25) 30. septembri 2000. aasta dekreetseaduse nr 268 artikli 5 lõikes 5 on sätestatud, et ajavahemikul 3. oktoobrist kuni 31. detsembrini 2000 on kasvuhoonete kütmiseks kasutatava diislikütuse suhtes kohaldatav aktsiis 5 % kütusena kasutatavale diislikütusele kehtestatud aktsiisist.

(26) Kõnealuse dekreetseaduse artikli 6 lõikes 1 on sätestatud, et samal ajavahemikul on põllumajanduses kasutatava diislikütuse aktsiisimäär 22 % kütusena kasutatava diislikütuse suhtes kohaldatavast määrast ja bensiini aktsiisimäär 49 % tavapärasest määrast.

(27) 23. detsembri 2000. aasta seaduse nr 388 artikli 24 lõikega 3, 21. detsembri 2001. aasta seaduse nr 448 artikli 13 lõikega 3, 27. detsembri 2002. aasta seaduse nr 289 artikli 19 lõikega 4 ja 24. detsembri 2003. aasta seaduse nr 350 artikli 2 lõikega 4 kehtestati Itaalias kasvuhoonete kütmiseks kasutatava diislikütuse täielik aktsiisivabastus. See maksuvabastus hõlmas vastavalt järgmisi ajavahemikke: 1. jaanuarist kuni 30. juunini 2001, kogu 2002. aasta, kogu 2003. aasta ja kogu 2004. aasta.

III. **ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 88 LÕIKE 2 KOHASE MENETLUSE ESMANE ALGATAMINE (RIIGIABI C 6/04)**

(28) Komisjon algatas 2000. aasta septembri dekreetseaduse nr 268 artikli 5 lõike 5 suhtes asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohase menetluse, sest ta kahtles selles, kas täiendav 17 protsendipunktine aktsiisivabastus, mida kohaldati kasvuhoonete kütmiseks diislikütust kasutavate katmikaiandusega tegelevate ettevõtjate suhtes erinevalt teistest põllumajandussektori ettevõtjatest, on ühisturuga kokkusobiv. Kahtlusi tekitas asjaolu, et Itaalia ametiasutused ei saatnud teabe esitamise korraldusest hoolimata teavet, mis oleks tõendanud, et maksuvabastused olid konkurentsieeskirjade kohaselt lubatavad (nad isegi ei vastanud teabe esitamise korraldusele). Pealegi kinnitas neid kahtlusi aktsiisivabastuste lubatavuse küsimus, pidades silmas nõukogu 19. oktoobri 1992. aasta direktiivi 92/81/EMÜ mineraalõlide aktsiisimaksude struktuuri ühtlustamise kohta ([7]) ja selle muutmise direktiivi, st nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik ([8]).

IV. **ITAALIA AMETIASUTUSTE VASTUS ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 88 LÕIKE 2 KOHASE MENETLUSE ESMASELE ALGATAMISELE**

(29) Itaalia ametiasutused märkisid 21. juuni 2004. aasta kirjas, et aktsiisivabastusi ei saa käsitada riigiabina, vaid neid tuleb vaadelda vastavalt direktiivi 92/81/EMÜ artikli 8 lõike 2 punkti f ja direktiivi 2003/96/EÜ artikli 15 lõike 3 kontekstis. Nad olid seisukohal, et katmikaiandus kuulub põllumajanduse ja aianduse kategooriasse, mille puhul ühenduse õigus lubab liikmesriikidel kohaldada täielikku või osalist aktsiisivabastust, ja et katmikaianduse aktsiisivabastus ei kujutanud endast maksuvabastusega seotud diskrimineerimist põllumajandus- ja aiandussektoris, sest kõik ettevõtjad võisid vabalt valida, kas kasvatada kultuure avamaal või kasvuhoonetes.

(30) Itaalia ametiasutused väitsid, et tegemist on puhtalt maksualase kavaga ja et seda tulebki sellest seisukohast hinnata, et seda oleks võimalik analüüsida kõiki Euroopa Liidu liikmesriike hõlmavas üldraamistikus, vältides nii olukorda, kui üksiku riigisisese juhtumi uurimine väljaspool seda raamistikku võiks seada ohtu liikmesriikide võrdse kohtlemise põhimõtte. Itaalia ametiasutused viitasid sellega seoses poliitilisele kokkuleppele, mille nõukogu ja komisjon saavutasid 19. märtsil 2003 majandus- ja rahandusküsimuste nõukogus ja mille kohaselt üldisest maksusüsteemist tehtavad erandid või selles esinevad erinevused, mida õigustab maksusüsteemi olemus või selle üldised omadused, ei kujuta endast riigiabi.

(31) Lõpetuseks lisasid Itaalia ametiasutused, et neile kättesaadavate prognooside ja andmete kohaselt ei kahjustaks kavandatud kava „siseturu nõuetekohast toimimist ega too(ks) kaasa konkurentsi moonutamist" (viide direktiivi 2003/96/EÜ põhjendusele 24).

([6]) Kiri SG-Greffe (2008) D/207739.

([7]) EÜT L 316, 31.10.1992, lk 12.

([8]) ELT L 283, 31.10.2003, lk 51.

V. **KOLMANDATE ISIKUTE POOLT PÄRAST ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 88 LÕIKE 2 KOHASE MENETLUSE ESMAST ALGATAMIST ESITATUD MÄRKUSED**

(32) 19. aprilli 2004. aasta kirjaga, mis registreeriti 21. aprillil 2004, esitas üks huvitatud kolmas isik komisjonile oma märkused asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohase menetluse algatamise kohta.

(33) Kõnealuses kirjas kirjeldas huvitatud isik seda, kui haavatav on turg, kus ta tegutseb, ja ka kasvuhoonete kütmiseks sobivate kütuste hinnatõusuga seotud probleeme. Huvitatud kolmanda isiku arvates oleksid paljud selle sektori ettevõtjad sunnitud tegevuse lõpetama või vähendama oma kasvuhoonete kütmiseks kasutatava kütuse kogust, mis tooks kaasa nende toodete kvaliteedi halvenemise, kui komisjon teeks otsuse kõnealuse maksuvabastuse kahjuks. Peale selle väitis huvitatud kolmas isik, et Belgias ja Madalmaades kasutatavate katlakütuste (metaan ja kütteõli) hinnad olid 20–40 % madalamad kui Itaalia põllumajandusliku diiselkütuse hind ja et seepärast ei moonutaks kõnealuse maksuvabastuse kohaldamine mingil moel konkurentsi. Lõpuks märkis kõnealune isik, et tema sektoris kasvas pidevalt nende põllumajandusettevõtjate arv, kes kasutavad kasvuhoonete kütmiseks metaani.

VI. **ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 88 LÕIKE 2 KOHASE MENETLUSE TEISTKORDNE ALGATAMINE (RIIGIABI C 5/05)**

(34) Komisjon algatas asutamislepingu artikli 88 lõike 2 alusel teise menetluse, kui ta oli saanud teavet, mis tõendas, et katmikaiandusega tegelevate ettevõtjate suhtes kohaldatud aktsiisivabastus oli tegelikult märkimisväärselt suurem kui menetluse esmasel algatamisel analüüsitud maksuvabastus. Menetluse esmasel algatamisel avaldatud kahtlusi, mille üheks põhjuseks oli see, et Itaalia ametiasutused ei olnud vastanud neile saadetud teabe esitamise korraldusele, kinnitas nende ametiasutuste reaktsioon menetluse esmasele algatamisele. Kahtlused, mida komisjon teistkordsel menetluse algatamisel avaldas, põhinesid eelkõige järgmistel kaalutlustel:

a) Itaalia ametiasutused leidsid, et aktsiisivabastused ei ole oma ulatusest hoolimata riigiabi, vaid maksumeetmed, mida õigustab neid hõlmava maksusüsteemi olemus. Nad ei esitanud selle väite toetuseks siiski mingit teavet;

b) Itaalia ametiasutused väitsid veel, et aktsiisivabastus ei moonuta konkurentsi, sest kõigil aiapidajatel on võimalik taimi kasvuhoones kasvatada ja maksuvabastust kasutada. See väide näib kahtlane, sest maksuvabastuse eesmärk ei olnud soodustada üleminekut kultuuride viljelemisele kasvuhoonetes, vaid leevendada juba tegutsevate katmikaiandusega tegelevate ettevõtjate finantskoormust, mis on seotud nende tegevusega;

c) lisaks väitsid Itaalia ametiasutused konkurentsi moonutamise küsimuse kohta, et neile kättesaadavate ametlike andmete kohaselt ei moonuta katmikaiandusega tegelevate ettevõtjate suhtes kohaldatud täielik maksuvabastus konkurentsi. Komisjoni arvates ei ole selge, kuidas Itaalia ametiasutused saavad seda väita, kuna nende vastuses, mille nad saatsid komisjonile teleksi teel 10. juunil 2004 (vt põhjendus 14), märkisid nad, et nad ei saa esitada täpseid andmeid summade kohta, mida katmikaiandusega tegelevad ettevõtjad võivad täieliku maksuvabastuse tõttu säästa;

d) kuigi Itaalia ametiasutused kinnitasid, et riigiabi elemendid puudusid, ei märkinud nad, milline konkurentsieeskiri toetab nende arvates täieliku aktsiisivabastuse kokkusobivust ühisturuga;

e) ei saa välistada, et maksuvabastused anti vastuolus direktiividega 92/81/EMÜ ja 2003/96/EÜ.

VII. **ITAALIA AMETIASUTUSTE VASTUS ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 88 LÕIKE 2 KOHASE MENETLUSE TEISTKORDSELE ALGATAMISELE**

(35) 21. veebruari 2005. aasta kirjas kinnitasid Itaalia ametiasutused, et teise menetluse sisulised küsimused on samad kui esmases menetluses, ja et juba esimese menetlusega seoses tehtud märkused on endiselt jõus. Nad märkisid oma vastuses täiendavalt ka järgmist:

a) liikmesriikide aktsiisimuudatused ei ole riigiabi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses. 19. märtsi 2003. aasta majandus- ja rahandusministrite nõukogu järeldus, mille kohaselt ei kujuta üldisest maksusüsteemist tehtud erandid ega selles esinevad erinevused, mida õigustab maksusüsteemi olemus või selle üldised omadused, endast riigiabi, oli otsustav tegur, mis kinnitab ühenduse finantsasutuste pädevuse ülimuslikkust. Sellest tulenevalt saadavad nad süsteemi olemust või üldisi omadusi käsitleva teabe kõnealustele finantsasutustele kohe, kui viimased seda nõuavad;

b) direktiivi 2003/96/EÜ artikli 15 lõikes 1 sätestatud sõnu „ilma et see piiraks muude ühenduse sätete kohaldamist" ei saa tõlgendada nii, et asutamislepingu artikleid 87 ja 88 tuleb kohaldada iga meetme suhtes, millega vähendatakse aktsiisi või kehtestatakse aktsiisivabastus, ja kui ühenduse seadusandja oleks soovinud nõuda, et iga aktsiisi muutev meede peab olema kooskõlas asutamislepingu artiklitega 87 ja 88, oleks ta selle soovi väljendamiseks lisanud neile viite vastavalt õiguse tõlgendamise põhireeglile *lex ubi voluit dixit* („mida seadus mõtleb, seda ta ka ütleb"). Pealegi väljendatakse seadusandja soovi, et meetme suhtes kohaldataks riigiabieeskirju, igas teises ühenduse õigusaktis selgelt, mitte ei kasutata üldist sõnastust, nagu „ilma et see piiraks muude ühenduse sätete kohaldamist". Lisaks sellele oli selge ja üheselt mõistetav sõnastus vajalik seda enam, et sellel, kas meede „kujutab endast riigiabi" või „ei kujuta endast riigiabi", on oluline mõju meetme olemusele, korraldusele ja selle rakendamise kestusele;

c) asjaolu, et meede ei ohusta siseturu nõuetekohast toimimist ega moonuta konkurentsi, on objektiivne fakt ja seetõttu ei oma tähtsust kokkuhoid, mida tootjad on tänu meetmele saavutanud.

VIII. ITAALIA AMETIASUTUSTE VASTUS 5. DETSEMBRI 2008. AASTA TEABE ESITAMISE KORRALDUSELE

(36) 5. veebruari 2009. aasta kirjas tulid Itaalia ametiasutused kõigepealt tagasi väite juurde abi kokkusobivuse kohta direktiiviga 92/81/EMÜ, mis ei toonud nende arvates piisavalt selgust aktsiisivabastuste või -vähenduste konkurentsieeskirjadega kokkusobivuse küsimusse.

(37) Oma seisukoha selgitamiseks viitasid nad direktiivi artiklile 8, mille kohaselt „ilma et see piiraks muude ühenduse sätete kohaldamist, võivad liikmesriigid anda täieliku või osalise aktsiisivabastuse või vähendada aktsiisi määra maksukontrolli alla kuuluvate mineraalõlide puhul […] üksnes põllumajanduses, aianduses ja metsanduses […]".

(38) Itaalia ametiasutuste arvates ei kehtestatud kõnealuses artiklis kasutatud sõnadega „ilma et see piiraks […] kohaldamist" erinevalt direktiivi 2003/96/EÜ artiklist 26 kohustust järgida Euroopa konkurentsieeskirju. Kui neis kahes direktiivis oleks olnud sätestatud sama nõue, ei oleks ühenduse seadusandjal olnud põhjust olla direktiivi 2003/96/EÜ artiklis 26 selgesõnalisem. Sellest tulenevalt järeldasid Itaalia ametiasutused, et võttes arvesse direktiivi 92/81/EMÜ artiklit 8 võivad liikmesriigid aianduses aktsiisivähendusi või -vabastusi õigustatult kohaldada.

(39) Seejärel rõhutasid Itaalia ametiasutused, et direktiivi 92/81/EMÜ ja seega ka direktiivi 2003/96/EÜ rakendamise tulemuseks oli konkurentsi *de facto* moonutamine siseturul, sest kehtestatud vähendustest ja vabastustest oli kasu neil liikmesriikidel, kellel oli rohkem rahalisi vahendeid ja kes võisid seetõttu kohaldada aktsiisivähendust ühetaoliselt kogu põllumajandussektoris. Kuna Itaalia vahendid olid piiratud, oli ta otsustanud võtta meetmeid üksnes katmikaiandusega tegelevate ettevõtjate suhtes, sest aktsiisivähenduse ja -vabastuse meetmed võeti seoses kütuste hinnatõusu tõttu tekkinud kriisiga. Itaalia ametiasutused leidsid sellega seoses, et komisjon ei peaks sekkuma liikmesriikide prioriteetide seadmisse.

(40) Seoses keskkonnakaitsele antavat riigiabi käsitlevate ühenduse suuniste (vt põhjendus 20) kohaldatavusega väitsid Itaalia ametiasutused, et kohaldatud aktsiisivähendused olid nimetatud suunistega kooskõlas ja kuulusid seetõttu seal sätestatud erandite kohaldamisalasse, sest nende arvates oli küsimus seotud olemasolevate maksudega suuniste punkti 51.2 tähenduses. Nimetatud punktis on olemasolevate maksude suhtes sätestatud, et vähenduste või eranditega seotud tegevusabi võib lubada, kui üheaegselt on täidetud kaks järgmist tingimust:

— kõnealune maks peab keskkonnakaitsele märgatavat positiivset mõju avaldama;

— asjaomastele ettevõtjatele antavate erandite kohta tehakse otsus siis, kui maks kehtestatakse või need on osutunud vajalikuks majandustingimustes toimunud oluliste muutuste tõttu, mis seavad ettevõtjad eriti raskesse konkurentsiolukorda. Sel juhul ei või vähenduste summa ületada majandustingimustes toimunud muudatuste tõttu tekkinud kulude kasvu. Kui lisakulud enam ei suurene, vähendusi ei kohaldata.

(41) Itaalia ametiasutuste väitel saab põllumajanduses kasutatavate kütuste, eelkõige kütmiseks kasutatava gaasi aktsiisi käsitada keskkonnamaksuna, millel on keskkonnale positiivne mõju, sest see julgustab tootjaid vähendama oma kütusetarbimist.

(42) Seoses eelkõige suuniste punkti 51.2 alapunktiga b, mille kohaselt tehakse otsus ettevõtjatele antavate erandite kohta siis, kui maks kehtestatakse, viitasid Itaalia ametiasutused komisjoni 7. detsembri 2005. aasta otsusele K(2005) 4436. Kõnealuses otsuses on sätestatud, et „asjaomastel aktsiisimaksudel võis algusest peale mitte olla selgelt väljendatud keskkonnakaitse eesmärki ning maksuvabastused otsustati […] enne 2001. aasta keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate suuniste jõustumist. Seetõttu võib nende olukorda kaaluda selliselt, nagu need oleksid otsustatud ajal, mil aktsiisimaks kehtestati. Järelikult võib käesolevas otsuses hinnatavate maksuvähenduste suhtes suuniste punkti 51.2 kohaselt kohaldada punkti 5.1 sätteid". Itaalia ametiasutused lisasid, et aktsiisivähenduste kohaldamise otsus tehti pärast majandusolukorra muutumist (täpsemalt pärast naftahinna järsku tõusu), mis seadis katmikaiandusega tegelevad ettevõtjad avamaa-aiandusega tegelevate põllumajandusettevõtjatega võrreldes eriti keerulisse konkurentsiolukorda ning sundis muude riikide ametiasutusi võtma meetmeid katmikaiandusega tegelevate ettevõtjate ja kalandussektori kasuks. Ametiasutused märkisid, et vaatlusalusel perioodil oli kütmiseks kasutatava diislikütuse hinnatõus aastatel 1999–2000 37 %, aastatel 1999–2001 26 % ja aastatel 1999–2002 26 %. Hinnastruktuur oli samal ajal järgmine (aasta keskmine eurodes liitri kohta):

(eurot liitri kohta)

	Hind ilma maksudeta	Maksud	Tarbijahind
1999	0,217	0,524	0,741
2000	0,342	0,523	0,865
2001	0,317	0,504	0,821
2002	0,292	0,542	0,834
2003	0,314	0,547	0,861
2004	0,354	0,555	0,909

(43) Teisalt märkisid Itaalia ametiasutused, et suuniste punkti 51 kohaldamine nõudis igal juhul ettevõtjatelt maksu osalist tasumist. Nende arvates võis Itaalia võetud meede olla ühisturuga kokkusobiv, kui abisaajad maksid ühenduse tasandil kindlaksmääratud miinimumsumma (mis ametiasutuste sõnul oli aastatel 2000–2003 3 eurot 1 000 kg kohta ja pärast seda 21 eurot 1 000 kg kohta).

(44) Lõpuks märkisid Itaalia ametiasutused seoses eraldatud abi kogusummaga, et eri finantsseadustes esitatud arvud olid hinnangulised ja põhinesid katlakütuste tarbimise prognoosidel ja neid tuleks vaadelda pigem saamata jäänud tulu kui eraldatud vahenditena. Nende arvates oli iga tootja saadavat soodustust sel ajal keeruline kindlaks määrata, sest maksusüsteemi haldamise eest vastutasid maakonnad, provintsid või isegi vallad. Andmed oleks saadetud kohe, niipea kui need oleksid olnud kättesaadavad.

IX. **18. MAIL 2009 SAADETUD KIRI**

(45) Selles kirjas kinnitasid Itaalia ametiasutused esiteks, et aktsiis oli käsitatav olemasoleva maksuna ja et seetõttu võis põhjenduses 42 nimetatud põhjustel selle suhtes kohaldada keskkonnakaitseks antavat riigiabi käsitlevatel suunistel põhinevaid erandeid.

(46) Sellele väitele oli juurde lisatud põhjenduses 42 esitatud tabeli ajakohastatud versioon (maksude tulp on jaotatud kaheks: aktsiisi tulbaks ja käibemaksu tulbaks). Uue tabeli kohaselt oli hindade struktuur vaatlusalusel perioodil järgmine (seekord on andmed väljendatud eurodes 1 000 liitri kohta):

(eurot 1 000 liitri kohta)

	Hind ilma maksudeta	Käibemaks	Aktsiis	Tarbijahind
1999	219,83	123,5	397,67	741
2000	344,35	144,1	375,92	864,33
2001	313,4	136,7	370,11	820,22
2002	293,31	139,7	405,24	838,26
2003	314,37	143,5	403,21	861,1
2004	355,01	151,6	403,21	909,86

(47) Itaalia ametiasutused rõhutasid, et ajavahemikul 1999–2004 olid kütmiseks kasutatava diislikütuse tarbijahinnad pidevalt tõusnud, välja arvatud väike langus aastatel 2000–2001. Seejärel korrati juba põhjendustes 42 ja 43 nimetatud väiteid.

(48) Seoses meetme põhjendatusega Itaalia maksusüsteemi seisukohast selgitasid Itaalia ametiasutused, et Itaalias määrati maksust vabastatud kütuse kogused kindlaks pindala, saagi kvaliteedi ja tegelikult kasutatud põllumajandusseadmete põhjal. Järelikult võib öelda, et maksuvabastuse suurus arvutati tegevuse liigi järgi ja katmikaianduse puhul proportsionaalselt, sest sellist tüüpi aiandus sõltus selgelt diislikütusest ja selle puhul olid tootmistingimused avamaal kasvatatud kultuuride omast täiesti erinevad. Lisaks sellele ei soodustanud erand ühtki toodet, sest seda kohaldati kõigi kasvuhoonetes kasvatatud saaduste suhtes ja kuna katmikaiandust võib pidada kogu põllumajandussektoris laialt levinuks.

(49) Asutamislepingu artikli 87 lõike 1 üldisema kohaldatavusega seoses olid Itaalia ametiasutused seisukohal, et kõnealuses lõikes nimetatud tingimused ei olnud täidetud, sest erandid ei olnud valikulised ega moonutanud konkurentsi.

(50) Valikulisusega seoses viitasid nad Esimese Astme Kohtu otsusele kohtuasjas T-233/04 ([9]). Kõnealuse otsuse punktis 86 sedastas Esimese Astme Kohus, et „EÜ artikli 87 kohaldamisel ei ole vahet, kas võrreldes varasema õigusliku olukorraga on eeldatava abisaaja olukord paranenud, halvenenud või jäänud hoopis samaks. Välja tuleb selgitada üksnes see, kas konkreetses õiguslikus raamistikus soodustab asjaomane meede „teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist" EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses teiste ettevõtjatega võrreldes, kes on asjaomase meetmega taotletava eesmärgi osas võrreldavas faktilises ja õiguslikus olukorras".

(51) Itaalia ametiasutuste arvates ei tehtud katmikaladel põllumajandussaaduste kasvatamiseks kasutatava diislikütuse suhtes kohaldatud maksuvabastuse rakendamisel mingil viisil vahet samas õiguslikus ja faktilises olukorras olevatel ettevõtjatel või toodetel, sest maksuvabastust said kasutada kõik ettevõtjad, kes end katmikaianduse jaoks diislikütusega varustasid, olenemata toodetud kaubast.

(52) Seoses võimalusega, et meede moonutab konkurentsi, viitasid Itaalia ametiasutused komisjoni otsuse K(2008) 1105 põhjendusele 43, milles on sätestatud, et direktiivi 92/81/EMÜ artikli 8 lõikega 2 lubatud täielikel ja osalistel maksuvabastustel on samad eesmärgid kui direktiiviga 2003/96/EÜ ette nähtud meetmel ja et need on üsna väikese ulatusega ning et seetõttu võib analoogia alusel öelda, et need ei tohiks konkurentsi põhjendamatult moonutada.

(53) Itaalia ametiasutused lisasid ka, et kõnealuse otsuse põhjenduses 32 oli komisjon leidnud, et seda liiki meetmed, mida kohaldatakse põllumajanduslikus esmatootmises kasutatava kütuse suhtes, ei moonuta põhjendamatult konkurentsi, kui võtta arvesse Euroopa Liidu põllumajandusettevõtete väiksust (üle 60 % põllumajandusettevõtetel on alla viie hektari põllumajanduslikke kõlvikuid). Sellest seisukohast lähtudes rõhutasid nad, et sama kriteeriumi järgi oleks kõnealuste maksuvabastuste abil keeruline konkurentsi moonutada, sest umbes 80 % Itaalia põllumajandusettevõtetel on alla viie hektari põllumajanduslikke kõlvikuid.

(54) Itaalia ametiasutused väitsid ka, et kasvuhoone ühe kuupmeetri kütmiseks on vaja üksnes ligikaudu kaks liitrit diislikütust. Peale selle näitas Enama (*Ente nazionale per la meccanizzazione agricola* – riiklik põllumajandusliku tootmise mehhaniseerimise asutus) tehtud uuring, mis käsitles diislikütuse tarbimist 14 Itaalia maakonnas (20st), et kasvuhoonete kütmiseks kasutatud diislikütus moodustas 2002. aastal üksnes 11,77 % ja 2003. aastal 10,67 % põllumajandusliku diislikütuse tarbimisest.

(55) Pärast neid selgitusi, mis esitati selleks, et toetada nende seisukohta, mille kohaselt ei sisalda kõnealused maksuvabastused riigiabi elemente asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses, kordasid Itaalia ametiasutused, et maksuvabastused on valdkondadevahelised, ja rõhutasid, et neid saavad kasutada kõik põllumajandustootjad, kui nad tegelevad katmikaiandusega, ja toonitasid, et mittediskrimineerimise kriteeriumi ei saa õigustatud ootuste ja õiguskindluse tõttu tagasiulatuvalt kohaldada.

X. **HINDAMINE**

(56) Käesolev otsus käsitleb ühelt poolt kasvuhoonete kütmiseks kasutatava diislikütuse aktsiisivabastuste ja teiselt poolt kütusena kasutatava diislikütuse aktsiisivabastuste vahelist erinevust.

(57) Võttes arvesse väiteid, mida Itaalia ametiasutused esitasid menetluse esmase ja teistkordse algatamise kohta tehtud märkustes, on vaja kõigepealt uurida, kas kava sisaldab riigiabi elemente asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

(58) Asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaselt on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.

(59) Vaatlusalune kava vastab sellele määratlusele ja mitte üksnes seepärast, et seda rahastatakse riigi ressurssidest (aktsiisivabastuste kohaldamisega jääb riigil saamata konkreetne tulu, mida ta oleks vastasel juhul saanud), vaid ka seepärast, et see soodustab teatud ettevõtjaid (põllumajandussektori ettevõtjaid ja selle sektori siseselt ettevõtjaid, kes tegelevad katmikaiandusega) ja võib kahjustada kaubandust või moonutada konkurentsi, kui arvestada Itaalia positsiooni katmikaianduse valdkonnas (näiteks oli Itaalia 2000. ja 2003. aastal värskete köögiviljade kasvatamiseks kasutatavate kasvuhoonete pindala poolest teisel kohal Euroopa Liidu tootjariikide seas, 2000. ja 2001. aastal oli Itaalia Euroopa Liidu suurim köögiviljatootja ja asjakohaste menetlustega seotud ajavahemikul oli Itaalia katmikaianduse pindala poolest teisel kohal Euroopas).

([9]) T-233/04: Madalmaad *vs.* komisjon (EKL 2008, lk II-00591).

(60) Asja uurimise ajal kasutasid Itaalia ametiasutused mitmeid väiteid, et kaitsta oma seiskohta, et kava ei sisalda riigiabi elemente:

— poliitilise kokkuleppe järgi, millele nõukogu ja komisjon jõudsid 19. märtsil 2003 kokkukutsutud majandus- ja rahandusküsimuste nõukogus, ei kujuta üldisest [maksu]süsteemist tehtavad erandid või selles esinevad erinevused, mida õigustab maksusüsteemi olemus või selle üldised omadused, endast riigiabi. Lisaks sellele olid Itaalia maksuvabastused Itaalia maksusüsteemiga kooskõlas, sest neid kohaldati kõigi kasvuhoonetes kasvatatud saaduste puhul ja aktsiisist vabastatud kütusekogused määrati tegevuse järgi;

— kättesaadavate prognooside ja andmete kohaselt ei kahjustanud kõnealune kava siseturu nõuetekohast toimimist ega toonud kaasa konkurentsi moonutamist (vt põhjendused 30 ja 31);

— maksuvabastused ei olnud valikulised ega moonutanud konkurentsi.

(61) Kõigepealt tuleb rõhutada, et ükski poliitiline kokkulepe ei saa muuta asutamislepingus objektiivselt määratletud abi mõistet.

(62) Komisjon leiab seoses väitega, et maksuvabastusi õigustab maksusüsteemi olemus või üldised omadused, et aktsiisivabastusi, mis piirduvad teatavat liiki tootmisega (käesoleval juhul katmikaiandusega, mille puhul kohaldati suuremaid maksuvabastusi kui avamaa-aianduse puhul), ei saa õigustada maksusüsteemi olemuse ja loogikaga, kui ühenduse õigus nõuab põhimõtteliselt, et liikmesriigid kehtestaksid aktsiisi ([10]). Sama kehtib siis, kui ühenduse õigus ei näe ette kõnealuste maksuvabastuste kohaldamist. Väide, et maksuvabastusi kohaldati kõigi kasvuhoonetes kasvatatud saaduste puhul, ei ole käesoleval juhul oluline, sest kõigi põllumajandustootmissektori harude suhtes kohaldati väiksemat maksuvabastust kui katmikaiandusega tegelevate ettevõtjate suhtes ja kui, nagu Itaalia ametiasutused väidavad, maksust vabastatud kütusekogused määrati tegevuse järgi, oleks maksusüsteemi loogika nõudnud, et maksuvabastus oleks olnud sama kõigi diislikütuse kasutamisel põhinevate tegevuste puhul.

(63) Valikulisuse küsimust on juba uuritud põhjenduses 58. Kohtuasjas T-233/04 tehtud otsuse kohta märgib komisjon, võttes arvesse põhjendusi 25 ja 26, et kuigi on tõsi, et diislikütust kasutavatele põllumajandussektori ettevõtjatele on kohaldatud maksuvabastusi, on katmikaiandusega tegelevad ettevõtjad siiski saanud suuremaid maksuvabastusi. Kõik ettevõtjad on võrreldavas majanduslikus olukorras, sest nad kasutavad tootmiseks diislikütust ja meetme eesmärk (naftahinna tõusu mõju leevendamine) mõjutab neid seetõttu võrdsel määral, olenemata nende õiguslikust seisundist. See et mõned võrreldavas olukorras olevad ettevõtjad on saanud suurema maksuvabastuse kui teised, tõendab kava valikulisust.

(64) Komisjon lükkab ümber Itaalia ametiasutuste väited, et kava ei ohusta siseturu nõuetekohast toimimist ega moonuta konkurentsi:

— Itaalia ametiasutuste osutatud otsuses (vt põhjendus 52) järeldati, et tegemist oli riigiabiga, kuid selle võis heaks kiita asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis c sätestatud erandi põhjal. Nimetatud erandit ei saa siiski kasutada selleks, et tõendada, et vaatlusaluses kavas ei ole riigiabi elemente (see kehtib ka põhjenduses 53 käsitletud Itaalia ametiasutuste väite kohta);

— põhjenduses 54 esitatud andmed ei ole täielikud (14 maakonda 21st) ja miski ei osuta sellele, et need on representatiivsed: tegelikult ei ole võimalik järeldada, kas maakonnad, mille kohta andmed esitati, on need maakonnad, kus katmikaiandus on kõige rohkem levinud. Pealegi näitavad põllumajandussektori tarbimist käsitlevad andmed, et diislikütus on oluline põllumajanduslik sisend. Konkurentsi moonutamiseks ja ühendusesisese kaubanduse kahjustamiseks piisab igal juhul sellest, et abi tugevdab ettevõtja konkurentsiolukorda teiste ühendusesiseses kaubanduses konkureerivate ettevõtjatega võrreldes ([11]). See kehtib kõnealuse juhu kohta, sest maksuvabastusega soodustatakse kasvuhoonetes põllumajandussaadusi kasvatavaid Itaalia ettevõtjaid võrreldes nende ettevõtjatega, kes tegutsevad samas sektoris teistes liikmesriikides.

(65) Itaalia ametiasutused kinnitasid menetluse esmase algatamise kohta esitatud märkustes ka, et kõnealune abi ei kujuta endast riigiabi ja et seda tuleb vaadelda direktiive 92/81/EMÜ ja 2003/96/EÜ silmas pidades. Nende järeldus põhines väitel, et riigiabi olemasolu välistab pelk asjaolu, et ELi direktiiviga on kehtestatud maksuvabastuste andmise võimalus. Nad kordasid seda väidet oma vastuses neile saadetud teabe esitamise korraldusele.

([10]) Vt komisjoni otsus 2006/323/EÜ (ELT L 119, 4.5.2006, lk 12).

([11]) Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas 730/79: Philip Morris Holland *vs.* komisjon (EKL 1980, lk 2671) .

(66) Komisjon ei saa selle väitega nõustuda. Direktiivi 92/81/EMÜ põhjendus 6 lubab tõepoolest liikmesriikidel „kohaldada vabatahtlikult […] muid maksuvabastusi […], kui see ei moonuta konkurentsi". Lisaks sellele on kõnealuse direktiivi artikli 8 lõikes 2 sätestatud, et liikmesriigid võivad kohaldada täielikke või osalisi maksuvabastusi või -vähendusi „ilma et see piiraks muude ühenduse sätete kohaldamist". Viidates konkurentsi moonutamise ohule, ei välista direktiiv 92/81/EMÜ võimalust, et maksuvabastused kujutavad endast riigiabi. Tasub meenutada, et komisjoni riigiabiga seotud pädevus tuleneb vahetult asutamislepingust ja et direktiiv, mille eesmärk on ühtlustada maksu Euroopa tasandil, ei saa sellist pädevust piirata.

(67) Lisaks sellele on direktiivi 2003/96/EÜ põhjendustes 15 ja 24 sätestatud, et meetmed, mille eesmärk on eri liikmesriikides erinevate maksumäärade kehtestamine, peavad olema kooskõlas siseturu- ja konkurentsieeskirjadega, et see ei tooks kaasa konkurentsi moonutamist. Konkurentsieeskirjade kohaldamise nõue on sätestatud kõnealuse direktiivi artiklis 26, mis juhib tähelepanu asjaolule, et kõnealused meetmed võivad kujutada endast riigiabi ja sellisel juhul tuleb neist teatada asutamislepingu artikli 88 lõikes 3 sätestatud korras. Kõnealuses artiklis on sõnaselgelt sätestatud, et selle direktiivi kohaselt komisjonile esitatav teave ei vabasta liikmesriike asutamislepingu artikli 88 lõikega 3 ette nähtud teatamiskohustusest.

(68) Lõpuks kinnitasid Itaalia ametiasutused ise (vt põhjendus 39), et aktsiisivabastuste kohaldamine moonutas konkurentsi, mis on riigiabile iseloomulik element asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

(69) Kõiki neid kaalutlusi silmas pidades järeldab komisjon, et kõnealuse kava alusel kohaldatud aktsiisivabastused kujutavad endast riigiabi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

(70) Asutamislepingu artikli 87 lõigetes 2 ja 3 sätestatud juhtudel võib selliseid meetmeid siiski erandina pidada ühisturuga kokkusobivaks.

(71) Asutamislepingu artikli 87 lõikes 2 sätestatud erandid on seotud üksiktarbijatele antava sotsiaalabiga, loodusõnnetuste ja erakorraliste sündmuste tekitatud kahju korvamiseks antava abiga ja Saksamaa Liitvabariigi teatud piirkondade majandusele antava abiga ning neid ei saa käesoleval juhul kohalda, olenemata sellest, kes on kava raames abi saajad.

(72) Komisjon on seisukohal, et asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis a sätestatud erandid, mis on seotud teatud piirkondade arendamisega, ei ole kõnealuse kava suhtes kohaldatavad, sest see kava ei hõlma abi majandusarengu edendamiseks niisugustes piirkondades, kus elatustase on erakordselt madal või kus valitseb tõsine tööpuudus.

(73) Asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis b sätestatud erandiga seoses piisab, kui märkida, et kõnealune maksukava ei ole üleeuroopalist huvi pakkuv tähtis projekt ega ole mõeldud tõsise häire kõrvaldamiseks Itaalia majanduses. Samuti ei ole see mõeldud kultuuri edendamiseks ja kultuuripärandi säilitamiseks asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis d sätestatud erandi tähenduses.

(74) Järelikult saab tugineda ainult asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis c sätestatud erandile, mille kohaselt võib abi pidada ühisturuga kokkusobivaks, kui see on mõeldud teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks, kui see ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega.

(75) Kuna kõnealuse kava alusel antud abi on teatamata abi, tuleb selle kokkusobivust ühisturuga analüüsida selle andmise ajal kehtinud riigiabieeskirjade alusel, nagu on sätestatud komisjoni teatises ebaseadusliku riigiabi hindamisel kohaldatavate eeskirjade kindlaksmääramise kohta ([12]).

(76) Kuigi on tõsi, et riigiabi põllumajandus- ja metsandussektoris aastatel 2007–2013 käsitlevate uute ühenduse suuniste ([13]) põhjenduses 172 tunnistatakse osa pärast direktiivi 2003/96/EÜ jõustumist antud ebaseaduslikust abist ühisturuga kokkusobivaks, kehtib see üksnes juhul, kui nimetatud direktiivi tingimused on täidetud ja põllumajandussektoris ei kohaldata eri maksumäärasid. Sama kehtib direktiivi 92/81/EMÜ alusel antud ebaseadusliku abi kohta.

(77) Direktiivi 92/81/EMÜ artikli 1 lõikes 1 on sätestatud, et „liikmesriigid kehtestavad mineraalõli suhtes ühtlustatud aktsiisi käesolevas direktiivis sätestatud korras". Artikli 1 lõikes 2 on sätestatud, et liikmesriigid kehtestavad aktsiisimäärad kooskõlas nõukogu 19. oktoobri 1992. aasta direktiiviga 92/82/EMÜ mineraalõlide aktsiisimäärade ühtlustamise kohta ([14]).

([12]) EÜT C 119, 22.5.2002, lk 22.
([13]) ELT C 319, 27.12.2006, lk 1.
([14]) EÜT L 316, 31.10.1992, lk 19. Kasvuhoonete kütmiseks kasutatava diislikütuse aktsiisid on nimetatud põhjenduses 43.

(78) Direktiivi 92/82/EMÜ artikli 5 lõikes 2 on sätestatud gaasiõli (diislikütus) aktsiisiks 18 eküüd 1 000 liitri kohta gaasiõli puhul, mida kasutatakse paiksete mootorite jaoks, ehituses, sh tsiviil- ja riiklikel ehitustöödel kasutatavate seadmete ja masinate või nende sõidukite jaoks, mis on mõeldud kasutamiseks väljaspool üldkasutatavaid teid või mille kasutamine peamiselt üldkasutatavatel teedel on keelatud.

(79) Direktiivi 92/81/EMÜ artikli 2 lõikes 2 on sätestatud, et „mineraalõlid, mille aktsiisimäär ei ole kindlaks määratud aktsiisimäärade direktiiviga 92/82/EMÜ, maksustatakse aktsiisiga juhul, kui need on mõeldud kasutamiseks katlakütuse või mootorikütusena või kui neid müüakse või kasutatakse katlakütuse või mootorikütusena. Aktsiisimäär määratakse vastavalt kasutusele kindlaks samaväärse katlakütuse või mootorikütuse aktsiisimäära järgi". (Itaalia ametiasutuste nimetatud 13 eurot (vt põhjendus 43) on aktsiisimäär, mida kohaldatakse samaväärse katlakütuse või mootorikütuse suhtes, st raske kütteõli aktsiisimäär, mille suuruseks on viimati nimetatud direktiivi artikliga 6 kehtestatud 13 eurot 1 000 kg kohta.)

(80) Direktiivi 92/81/EMÜ artikli 8 lõikes 2 on siiski sätestatud, et „ilma et see piiraks muude ühenduse sätete kohaldamist, võivad liikmesriigid kohaldada täielikku või osalist aktsiisivabastust või aktsiisimäära vähendamist maksukontrolli alla kuuluvate mineraalõlide suhtes, mida kasutatakse […] üksnes põllumajanduses ja aianduses ning metsanduses ja siseveekalanduses".

(81) 1. jaanuaril 2004 jõustunud [15] direktiivi 2003/96/EÜ kohaselt on gaasiõli (diislikütus) madalaim aktsiisimäär 21 eurot 1 000 liitri kohta (direktiivi artikkel 9 koostoimes direktiivi I lisa tabeliga C). Nimetatud direktiiv sisaldab ka direktiivi 92/81/EMÜ artikli 8 lõikega 2 analoogset sätet, nimelt on selle artikli 15 lõikes 3 sätestatud, et „liikmesriigid võivad kohaldada kuni nullini vähendatud maksustamistaset põllumajanduses, aianduses, kalakasvatuses või metsanduses kasutatavate energiatoodete ja elektrienergia suhtes".

(82) Seega oli kahe eespool nimetatud direktiivi kohaselt võimalik kohaldada täielikku aktsiisivabastust. Kuna kõnealuse abikavaga kehtestati eristav aktsiisivabastus, mis soodustas teatud põllumajandusettevõtjaid, ei saa seda tunnistada ühisturuga kokkusobivaks, kui pidada silmas riigiabi põllumajandus- ja metsandussektoris aastatel 2007–2013 käsitlevate ühenduse suuniste [16] punkti 172.

(83) Kogu ajavahemikul, mida kaks aktsiisivabastuste suhtes algatatud menetlust hõlmavad (3. oktoobrist 2000 kuni 31. detsembrini 2004 – vt põhjendused 25 ja 27), kohaldati riigiabi suhtes eeskirju, mis on sätestatud ühenduse suunistes põllumajandussektorile antava riigiabi kohta [17] (edaspidi „2000. aasta põllumajandussuunised").

(84) Komisjon leiab, et võttes arvesse selle olemust (täielik aktsiisivabastus), kujutab abi endast ühepoolset riigiabi, mis on mõeldud lihtsalt tootjate finantsolukorra parandamiseks ilma sektori arengule kaasa aitamata. Seda järeldust kinnitab asjaolu, et Itaalia ametiasutused selgitasid esitatud lisateabes, et abi andmise põhjuseks oli naftahindade tõus (vt põhjendus 39).

(85) 2000. aasta põllumajandussuuniste punkti 3.5 kohaselt on see abi ühisturuga kokkusobimatu tegevusabi.

(86) 2000. aasta põllumajandussuuniste punkt 5.5 lubab siiski teha punkti 3.5 sätetest erandi keskkonnaalase tegevusabi andmiseks.

(87) 2000. aasta põllumajandussuuniste punktis 5.5.4 nimetatakse eelkõige osalist või täielikku keskkonnamaksudest vabastamist. Komisjon leidis teatavate reservatsioonidega, et selline abi võib olla lubatav, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

— abi on ajutine (kestus kuni viis aastat) ja kahanev;

— kui suudetakse tõendada, et abi on vajalik rahvusvahelise konkurentsivõime vähenemise korvamiseks;

— kui abikava stimuleerib tegelikult asjaomaste sisendite kasutamist vähendama.

(88) Komisjon leiab, et kõnealusel juhul ei ole abi kahanev, sest arvestades finantsseaduste eri artikleid, millega nähti ette aktsiisivabastus, oli vabastus osaline kuni 31. detsembrini 2000 ja seejärel täielik igal eespool põhjenduses 27 nimetatud ajavahemikul. Lisaks sellele ei olnud abi ajutine, sest tegelikult olid maksuvabastused kogu kõnealusel ajavahemikul alalised, välja arvatud 2001. aasta teisel poolel. Kuigi Itaalia ametiasutused viitasid keerulisele konkurentsiolukorrale (vt põhjendus 42), ei esitanud nad konkurentsivõime vähenemist tõendavat teavet. Ka ei tundu usutav, et maksuvabastuste süsteem, mis määratluse kohaselt muudab kütused odavamaks, võiks panna abisaajad asjaomaste sisendite (olgu need kasvuhooned või kütused, kui neid sisenditeks peetakse) kasutamist vähendama.

[15] V.a teatud sätted, mis ei ole käesoleval juhul olulised.
[16] Vt joonealune märkus 13.
[17] EÜT C 28, 1.2.2000, lk 2.

(89) Kõnealust riigiabi ei saa järelikult pidada õigustatuks üksnes 2000. aasta põllumajandussuuniste sätetega, mis lubavad puhast tegevusabi ühisturuga kokkusobivaks pidada.

(90) 2000. aasta põllumajandussuuniste punkt 5.6.2 näeb siiski ette ka võimaluse hinnata abi iga juhtumi puhul eraldi, võttes arvesse keskkonnakaitseks antavat riigiabi käsitlevates ühenduse suunistes sätestatud põhimõtteid.

(91) Arvestades ajavahemikku, millega kaks menetlust on seotud, tuleb kõnealuse abi ühisturuga kokkusobivuse analüüsimisel arvesse võtta järgmisi riigiabieeskirju:

— ajavahemiku 3. oktoobrist 2000 kuni 2. veebruarini 2001 puhul ühenduse suunised keskkonnakaitsele antava riigiabi kohta, ([18]) mis jõustusid 1994. aastal (edaspidi „1994. aasta suunised");

— ajavahemiku 3. veebruarist 2001 kuni 31. detsembrini 2004 puhul ühenduse suunised keskkonnakaitsele antava riigiabi kohta, ([19]) mis jõustusid 2001. aastal (edaspidi „2001. aasta suunised").

(92) 1994. aasta suuniste (punkti 3.4) kohaselt võib komisjon teha erandi reeglist, mille kohaselt ei ole tegevusabi lubatud, kui selline abi korvab üksnes tavapäraseid tootmiskulusid ületavad tootmise lisakulud, on ajutine ja põhimõtteliselt kahanev ning stimuleerib reostuse vähendamist või tõhusamate ressursikasutusviiside kiiremat kasutuselevõttu.

(93) Punktis 3.4 on ka sätestatud, et uutest keskkonnamaksudest võib ajutiselt vabastada, kui see on vajalik, et korvata konkurentsivõime vähenemist, eriti rahvusvahelisel tasandil. Lisaks tuleb arvesse võtta seda, mida asjaomased ettevõtjad peavad vastutasuks tegema, et oma reostust vähendada. Seda sätet kohaldatakse ka EÜ õigusaktide kohaselt kehtestatud maksuvabastuste suhtes.

(94) Lisaks sellele, et abi ei ole ajutine ega kahanev ega oma ergutavat mõju, nagu on märgitud 2000. aasta põllumajandussuuniste punkti 5.5.4 alusel tehtud analüüsis, leiab komisjon, et talle kättesaadav teave ei näita, et abi andmisel oleks piirdutud üksnes tavapäraseid tootmiskulusid ületavate tootmise lisakulude hüvitamisega. Järelikult ei vasta abi eespool põhjenduses 92 viidatud tingimustele, mis võimaldaksid seda pidada ühisturuga kokkusobivaks.

(95) Lisaks sellele ei ole eespool punktis 93 viidatud tingimused käesoleval juhul asjakohased, sest abi ei ole seotud uute maksudega (aktsiis oli olemas enne menetlustega hõlmatud ajavahemikku: näiteks 23. detsembri 2000. aasta seaduse nr 388 (millega kehtestati täielik aktsiisivabastus ajavahemikuks 1. jaanuarist kuni 30. juunini 2001) artikli 24 lõikes 3 on viidatud seadusele nr 662/1996, mis käsitleb aktsiise ja kus omakorda on viidatud seadusandlikule dekreedile nr 504/1995, millega kehtestatakse tootmis- ja tarbimismakse käsitlevate õigusnormide konsolideeritud redaktsioon.) Sellega seoses märgib komisjon, et Itaalia ametiasutused ei ole vaidlustanud asjaolu, et kõnealune aktsiis on olemasolev maks. Peale selle ei ole nad kunagi väitnud, et need maksud kehtestati hiljuti (vt põhjendused 40 ja 45).

(96) Järelikult ei saa seda abi 1994. aasta suuniste alusel ühisturuga kokkusobivaks pidada.

(97) 2001. aasta suunistes eristatakse uusi makse (punkt 51.1) ja olemasolevaid makse (punktid 51.2 ja 52).

(98) Komisjon leiab, et aktsiisi, mille suhtes maksuvabastus tehti, tuleb pidada olemasolevaks maksuks kogu kõnealusel ajavahemikul, sest lisaks põhjenduses 95 esitatud seisukohtadele otsustati maksuvabastused igal aastal mitme finantsseadusega, mitte üheainsa seadusega, mis oleks vastu võetud koos automaatsete eranditega kõnealuse ajavahemiku mis tahes hetkel. Pealegi, nagu komisjon juba eespool põhjenduses 95 märkis, ei vaidlustanud Itaalia ametiasutused kordagi seda, et kõnealused maksud olid olemasolevad maksud, ega väitnud kordagi, et need kehtestati hiljuti.

(99) Nagu nähtub põhjendusest 40, lubab 2001. aasta suuniste punkt 51.2 kohaldada uute maksude suhtes kohaldatavaid abi andmise lubamise tingimusi (mis on sätestatud punktis 51.1) olemasolevate maksude suhtes, kui üheaegselt on täidetud kaks järgmist tingimust:

— kõnealune maks peab keskkonnakaitsele märgatavat positiivset mõju avaldama;

([18]) EÜT C 72, 10.3.1994, lk 3.
([19]) Vt 5. joonealune märkus.

— asjaomastele ettevõtjatele antavate erandite kohta tehakse otsus siis, kui maks kehtestatakse või kui need on osutunud vajalikuks majandustingimustes toimunud oluliste muutuste tõttu, mis seavad ettevõtjad eriti raskesse konkurentsiolukorda. Sel juhul ei või vähenduste summa ületada majandustingimustes toimunud muudatuste tõttu tekkinud kulude kasvu. Kui lisakulud enam ei suurene, vähendusi ei kohaldata.

(100) Komisjon möönab, et selline maks nagu kütmiseks kasutatava diislikütuse aktsiis, mille tõttu tõuseb diislikütuse hind, võib panna kasutajaid diislikütuse tarbimist vähendama, mis mõjub positiivselt keskkonnakaitsele. Kõnealused maksuvabastused sätestati siiski igal aastal, nii et 1. juulist kuni 31. detsembrini 2001 nende kohaldamine isegi katkestati (vt põhjendus 27), ja Itaalia ametiasutused ei ole tõendanud ega isegi väitnud, et need erandid otsustati ajal, kui maks kehtestati. Vastupidi, nad rõhutasid, et erandid võeti vastu lihtsalt selleks, et lahendada raske majanduslik olukord, mida põhjustas mootori- ja katlakütuste hinnatõus.

(101) Itaalia ametiasutuste väitega, mille kohaselt peaks komisjon oma analüüsi tegema nii, nagu oleks maksuvabastus otsustatud ajal, mil maks kehtestati, ei saa nõustuda. Tegelikult viitasid Itaalia ametiasutused komisjoni otsusele K(2005) 4436 (vt põhjendus 42). Nimetatud otsuses (vt eelkõige selle põhjendus 74) tugines komisjon oma järelduste tegemisel asjaolule, et erandid olid otsustatud enne keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate 2001. aasta suuniste jõustumist. Kõnealusel juhul tuleb siiski märkida, et esimesed maksuvabastused anti 2000. aasta oktoobris, st veidi enne nimetatud suuniste jõustumist. Tuleb rõhutada, et Itaalia ametiasutused ei tuginenud ühelgi etapil varem kohaldatud maksuvabastustele.

(102) Teisest küljest ei ole Itaalia ametiasutused seoses 2001. aasta suuniste punkti 51.2 teises alapunktis sätestatud tingimusega esitanud tõendeid majandustingimustes toimunud oluliste muutuste kohta, mis oleksid seadnud ettevõtjad eriti raskesse konkurentsiolukorda (vt põhjendus 88), ega tõendanud, et maksuvabastuse suurus ei ületanud majandustingimustes toimunud muutustest tingitud kulusid. Põhjendustes 42 ja 46 esitatud tabelites esitatud andmed ei paku võrreldavat teavet konkurentsiolukorra kohta. Seetõttu ei võimalda need tuvastada katmikaiandusega tegelevate Itaalia ettevõtjate konkurentsiolukorra halvenemist. Sellega seoses tuleb rõhutada ka seda, et naftatoodete hinnatõus mõjutas kogu Euroopat, mitte üksnes Itaaliat.

(103) Kuna üks kahest põhjenduses 99 nimetatud tingimustest ei ole täidetud, ei saa 2001. aasta suuniste punkti 51.2 kohaldada ja sellest tulenevalt ei saa kohaldada ka punkti 51.1.

(104) Teise võimalusena, isegi kui punkti 51.2 oleks saanud kohaldada, ei oleks kõnealused maksuvabastused olnud punkti 51.1 alusel lubatavad, sest seal on sätestatud järgmine:

„Kui liikmesriik kehtestab keskkonnakaitselistel põhjustel uue maksu mõnel tegevusalal või toodete suhtes, mille maksustamist ei ole ühenduse tasandil ühtlustatud, või kui liikmesriigi kavandatud maks on ühenduse õigusaktides ettenähtud maksust kõrgem, on komisjon seisukohal, et otsus anda erandina mittekahanevat toetust kümneks aastaks võib olla põhjendatud kahel juhul:

a) need erandid antakse tingimusel, kui asjaomane liikmesriik ja abisaajad ettevõtjad sõlmivad omavahel lepingud, milles ettevõtja või ettevõtjate liidud kohustuvad saavutama keskkonnakaitse eesmärke erandite kohaldamiseks ettenähtud aja jooksul, või kui ettevõtjad sõlmivad vabatahtlikult samamõjulisi lepinguid. Need lepingud või kohustused võivad olla seotud muu hulgas energiatarbimise vähendamisega, saasteainete eraldumise vähendamisega või muu keskkonnakaitsemeetmega. Iga liikmesriik peab kokkulepete sisu üle läbirääkimisi ise ja komisjon hindab kokkulepete sisu, kui talle esitatakse abiprojekt. Liikmesriigid peavad tagama ettevõtjate või ettevõtjate liitude võetud kohustuste range kontrolli. Liikmesriigi ja asjaomase ettevõtja vahel sõlmitud lepingutes tuleb kohustuste täitmata jätmise puhuks sätestada kohaldatavad sanktsioonid.

Neid sätteid kohaldatakse ka siis, kui liikmesriik kohaldab maksuvähendust samadel tingimustel, millel on lepingutega või eespool nimetatud kohustustega sama mõju;

b) nende erandite andmise tingimus ei pea olema asjaomase liikmesriigi ja abisaaja ettevõtja vahelise lepingu sõlmimine, kui täidetud on järgmised teineteist välistavad tingimused:

— kui vähendatakse ühenduse maksu, peab ettevõtja tegelikult makstav summa jääma pärast vähendust suuremaks kui ühenduse alammäär, et ergutada ettevõtjaid keskkonnakaitset parandama;

— kui vähendatakse ühenduse maksu puudumise tõttu kehtestatud siseriiklikku maksu, peavad vähenduse saamise tingimustele vastavad ettevõtjad maksma olulise osa siseriiklikust maksust.”

(105) Käesoleval juhul oli kohaldatud aktsiis (enne maksuvabastusi ja -vähendusi) kindlasti kõrgem kui ühtlustatud maksumäär (vt põhjendused 43 ja 46), kuid ei paista, et liikmesriigid ja abisaajad oleksid sõlminud omavahel punkti 51.1 alapunktis a sätestatud lepinguid või et viimased oleksid vabatahtlikult sõlminud sarnaseid lepinguid (komisjonile ei ole teatatud ühestki lepingust). Peale selle on Itaalia ametiasutused rõhutanud, et kõnealused maksuvabastused anti raske majandusliku olukorra lahendamiseks ega ole kordagi viidanud ühelegi abisaajatelt vastutasuks nõutud keskkonnameetmele.

(106) Punkti 51.1 alapunktis b sätestatud lepingu sõlmimise alternatiivi ei saa käesoleval juhul kohaldada, sest kõnealuse ajavahemiku selle osa jooksul, mis saabus pärast 2001. aasta suuniste jõustumist, olid katmikaiandusega tegelevad ettevõtjad aktsiisist täielikult vabastatud ega maksnud seetõttu ühenduse alammäärast ([20]) suuremat summat tasemel, mis oleks ergutanud neid võtma meetmeid keskkonnakaitse parandamiseks, nagu 2001. aasta suunised ühenduse maksu vähendamise korral ette näevad.

(107) 2001. aasta suuniste punktis 52 on siiski sätestatud, et kui olemasolevat maksu oluliselt suurendatakse ja kui asjaomane liikmesriik on seisukohal, et teatavatele ettevõtjatele on vaja teha erandeid, kohaldatakse analoogia põhjal punktis 51.1 ettenähtud uute maksudega seotud tingimusi. Seetõttu tuleb kõigepealt uurida, kas aktsiis suurenes märkimisväärselt.

(108) Põhjendusess 46 esitatud tabel näitab, et aktsiis ei suurenenud märkimisväärselt, vaid selle muutused olid järgmised: – 5,4 % ajavahemikul 1999–2000, – 6,98 % ajavahemikul 1999–2001, + 1,9 % ajavahemikul 1999–2002 ja + 1,3 % ajavahemikul 1999–2003. Ühe aasta jooksul toimunud muutused olid järgmised: – 5,4 % ajavahemikul 1999–2000, – 1,6 % ajavahemikul 2000–2001, + 9,5 % ajavahemikul 2001–2002 ja – 0,5 % ajavahemikul 2002–2003. Seega on näha, et aktsiis on pidevalt kahanenud, välja arvatud ajavahemikul 2001–2002. Kõnealusel ajavahemikul toimunud kasv ei ole oluline, kuna tegelikult ei olnud sellel kütmiseks kasutatava diislikütuse tarbijahinna suundumustele praktiliselt mingit mõju (tabelis esitatud teabe kohaselt tõusis kütmiseks kasutatava diislikütuse tarbijahind neil kahel aastal üksnes 2,2 %). Sellest tulenevalt ei saa 2001. aasta suuniste punkti 52 käesoleval juhul kohaldada.

(109) 2001. aasta suuniste punktis 53 on sätestatud, et kui vähendatakse ühenduse tasandil ühtlustamata maksu ja kui siseriiklik maks on ühenduse alammäärast madalam või sellega võrdne peavad maksuvabastused vastama punktides 45 ja 46 ettenähtud tingimustele ja igal juhul peab nende kohta olema ühenduse alammäärast kõrvalekaldumise eriluba.

(110) 2001. aasta suuniste punktis 45 on sätestatud, et tegevusabi võib anda kahaneva abina kokku viie aasta jooksul ja et esimesel aastal võib maksta kuni 100 % lisakuludest, ([21]) seejärel peab see viienda aasta lõpuks järk-järgult nulli jõudma.

(111) 2001. aasta suuniste punktis 46 on sätestatud, et mittekahanevat toetust võib anda viis aastat ja see ei tohi ületada 50 % lisakuludest.

(112) Komisjon on juba märkinud, et kõnealusel juhul ei olnud abi kahanev (vt põhjendus 88). Sellest tulenevalt saaks abi suhtes kohaldada üksnes suuniste punkti 46. Itaalia ametiasutuste esitatud teave ei võimalda siiski komisjonil järeldada, et abi osatähtsus ei ületanud 50 % aktsiisist tingitud lisatootmiskuludest, võttes aluseks kasvuhoonetes kasvatatud toodete turuhinna.

(113) Järelikult ei saa abi pidada lubatavaks 2001. aasta suuniste punkti 46 või sellest tulenevalt selle punkti 53 alusel.

([20]) 13 eurot 1 000 kg kohta ajavahemikul 2000–2003 ja 21 eurot 1 000 liitri kohta (vt põhjendus 43).

([21]) Lisakulud on suuniste punktis 43 määratletud kui tootmise lisakulud, võttes aluseks toodete turuhinnad.

(114) Põhjendustes 94–112 esitatud seisukohad näitavad, et kõnealust abi ei saa 2001. aasta suuniste alusel ühisturuga kokkusobivaks pidada.

(115) Seoses muude väidetega, mida Itaalia ametiasutused on juhtumi uurimise eri etappidel esitanud, leiab komisjon, et tal puudub teave, mis hajutaks põhjenduse 34 punktis b avaldatud kahtlusi. Põhjenduses 43 osutatud väide, mille kohaselt Itaalia võetud meede võis olla ühisturuga kokkusobiv, kui abisaajad maksid ühenduse tasandil kindlaksmääratud miinimumsumma, ei ole asjakohane, sest katmikaiandusega tegelevad ettevõtjad olid peaaegu kogu vaatlusaluse ajavahemiku jooksul aktsiisist täielikult vabastatud ega maksnud seega üldse maksu.

(116) Väited, mille esitas huvitatud kolmas isik, kes saatis oma märkused pärast menetluse esmast algatamist, ei toeta abi ühisturuga kokkusobivust. Seoses raske olukorraga, millesse abi saanud ettevõtjad satuksid, kui abi tunnistataks ühisturuga kokkusobimatuks ja tagasi nõutaks, tuleb meenutada, et ühisturuga kokkusobimatu abi tagasinõudmine on vajalik eelneva olukorra, st enne abi andmist valitsenud konkurentsimoonutusteta olukorra taastamiseks. Asjaolu, et teatud ettevõtted ei ole enam kasumlikud, on lihtsalt tavalistel turumajanduslikel tingimustel toimuva vaba konkurentsi tagajärg. Teisest küljest puuduvad tõendid, et diisliкütuse tarbimise vähendamine halvendab tingimata toodete kvaliteeti (selline vähendamine võib äärmisel juhul küpsemist või kasvu veidi edasi lükata). Konkurentsimoonutuste puudumise tõendamiseks ei ole asjakohane viidata teiste riikide olukorrale. Sellega seoses piisab, kui märkida, et maksuvabastus võimaldab parandada katmikaiandusega tegelevate Itaalia ettevõtjate konkurentsiolukorda teistes riikides valitseva olukorraga võrreldes ja seetõttu tuleb võrdluse aluseks võtta Itaalia olukord ilma maksuvabastusteta.

XI. **JÄRELDUS**

(117) Komisjon leiab, et Itaalia on andnud kõnealust abi ebaseaduslikult, vastuolus asutamislepingu artikli 88 lõikega 3. Eespool esitatud analüüs näitab, et abi ei saa pidada ühisturuga kokkusobivaks, sest see ei vasta 2000. ja 2007. aasta põllumajandussuuniste ning 1994. ja 2001. aasta keskkonnasuuniste tingimustele. Peale selle on analüüs näidanud, et direktiivide olemasolust ei piisa, et õigustada selliste meetmete rakendamist, mis võivad moonutada konkurentsi, ja Itaalia ametiasutused ei ole hajutanud kõiki kahtlusi, mida komisjon asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohase menetluse algatamisel avaldas.

(118) Määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 14 lõikes 1 on sätestatud, et kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et asjaomane liikmesriik võtaks kõik vajalikud meetmed, et abi abisaajalt (käesoleval juhul katmikaiandusega tegelevad ettevõtjad) tagasi nõuda. Itaalia peab seega võtma kõik vajalikud meetmed, et nõuda abisaajatelt tagasi ühisturuga kokkusobimatu abi, mille suurus vastab täieliku aktsiisivabastuse ja teiste põllumajandussektori ettevõtjate suhtes kohaldatud vähendatud aktsiisimäära vahele. Komisjoni teatise „Ebaseaduslik ja ühisturuga kokkusobimatu riigiabi: abi tagasinõudmist käsitlevate komisjoni otsuste tõhus rakendamine liikmesriikides" ([22]) punkti 42 kohaselt peab Itaalia nelja kuu jooksul pärast käesoleva otsuse jõustumist selle täide viima. Tagasinõutavate summade pealt tuleb maksta intressi, mis arvutatakse vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 794/2004, ([23]) millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999.

(119) Iga abi, mida kõnealuse abikava alusel anti ja mis täitis andmise ajal nõukogu määruse (EÜ) nr 994/98 ([24]) (vähese tähtsusega abi määrus) artikli 2 alusel vastu võetud komisjoni määruse tingimusi, ei peeta siiski riigiabiks asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

(120) Kõnealuse abi andmise ajal ei kehtinud ühtegi põllumajandussektorile antavat vähese tähtsusega abi käsitlevat ühenduse sätet.

(121) Esimesed sellised ühenduse sätted kehtestati komisjoni 6. oktoobri 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 1860/2004, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandus- ja kalandussektoris ([25]).

(122) Määruse (EÜ) nr 1860/2004 kohaselt ei mõjuta abi, mis ei ületa kolme aasta jooksul 3 000 eurot abisaaja kohta (see summa on ettevõtjale antud vähese tähtsusega abi), liikmesriikidevahelist kaubandust ega moonuta ega ähvarda moonutada konkurentsi ning seetõttu ei kohaldata selle suhtes asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 sätestatud keeldu.

([22]) ELT C 272, 15.11.2007, lk 4.
([23]) ELT L 140, 30.4.2004, lk 1.
([24]) EÜT L 142, 14.5.1998, lk 1.
([25]) ELT L 325, 28.10.2004, lk 4.

(123) Määruse (EÜ) nr 1860/2004 artikli 5 kohaselt kehtib sama abi kohta, mis on antud enne selle määruse jõustumist, kui kõik selle artiklites 1 ja 3 sätestatud tingimused on täidetud.

(124) 1. jaanuaril 2008 asendati määrus (EÜ) nr 1860/2004 komisjoni 20. detsembri 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 1535/2007, milles käsitletakse EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandustoodete tootmise sektoris, [26] millega vähese tähtsusega abi summat suurendati 7 500 euroni abisaaja kohta kolme eelarveaasta jooksul abi vormist või eesmärgist olenemata, kusjuures liikmesriigi abi ülemmäär ei tohi ületada 0,75 % aastasest kogutoodangust.

(125) Selle määruse artikli 6 lõikes 1 on sätestatud, et määrust „kohaldatakse abile, mida enne 1. jaanuari 2008 anti põllumajandustoodete tootmise sektori ettevõtjatele, tingimusel et see vastas kõikidele artiklites 1–4 sätestatud tingimustele, välja arvatud nõue viidata selgelt käesolevale direktiivile, mis on esitatud artikli 4 lõike 1 esimeses lõigus".

(126) Selles kontekstis ei pea komisjon kuni 3 000 euro suurusi maksuvähendusi riigiabiks, kui need vastasid kohaldamise ajal määrusele (EÜ) nr 1860/2004. Sama kehtib kuni 7 500 euro suuruste maksuvähenduste kohta, kui need vastasid kohaldamise ajal määrusele (EÜ) nr 1535/2007,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Abikava, mille alusel vabastati kasvuhoonete kütmiseks kasutatav diislikütus aktsiisist ja mida Itaalia ebaseaduslikult rakendas alates 3. oktoobrist 2000 kuni 30. juunini 2001 ning aastatel 2002, 2003 ja 2004, on ühisturuga kokkusobimatu.

Artikkel 2

1. Itaalia peab artiklis 1 nimetatud kava alusel antud ühisturuga kokkusobimatu abi abisaajatelt tagasi nõudma.

2. Alates kuupäevast, mil abisummad abisaajatele anti, kuni nende tegeliku tagasimaksmiseni, arvutatakse tagastatavalt abilt intressi.

3. Intress arvutatakse liitintressina kooskõlas määruse (EÜ) nr 794/2004 V peatükiga.

Artikkel 3

Artiklis 1 nimetatud kava alusel antud abi nõutakse tagasi viivitamata ja tõhusalt.

Itaalia tagab käesoleva otsuse rakendamise nelja kuu jooksul pärast sellest teatamise kuupäeva.

Artikkel 4

Kahe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse teatavakstegemist esitab Itaalia järgmise teabe:

a) artiklis 1 nimetatud kava alusel abi saanute loetelu ja neist igaühele kava alusel antud abi kogusumma;

b) igalt abisaajalt tagasi nõutav kogusumma (sh põhisumma ja intressid);

c) käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meetmete üksikasjalik kirjeldus;

d) dokumendid, mis tõendavad, et abisaajatele on antud korraldus abi tagasi maksta.

Itaalia teavitab komisjoni käesoleva otsuse täitmiseks võetud riiklike meetmete rakendamisest, kuni artiklis 1 nimetatud kava alusel antud abi on lõplikult tagastatud. Ta esitab komisjoni taotlusel viivitamata teavet käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meetmete kohta. Ta esitab ka üksikasjalikud andmed abisaajatelt juba tagasi saadud abisummade ja intresside kohta.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel, 13. juuli 2009

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Mariann FISCHER BOEL

[26] ELT L 337, 21.12.2007, lk 35.